

Parlamentul
Republicii
Moldova

OBSERVATOR EUROPEAN

Nr.51

Februarie 2024

*Prin cercetare și informare, spre
cunoaștere și dezvoltare*

Republica Moldova - UE

Republica Moldova se alătură Programului Europa Digitală

Republica Moldova se alătură Programului Europa Digitală, o inițiativă a Uniunii Europene, care vine cu numeroase beneficii pentru antreprenori, administrații locale, sectorul asociativ și cetățeni. Aderarea la acest program înseamnă că mediul de afaceri, primăriile, ONG-urile și instituțiile centrale din întreaga țară vor avea acces la fonduri europene pentru digitalizare, cu un buget total de 7,5 miliarde EUR în perioada 2021-2027.

Republica Moldova va beneficia de sprijin financiar și expertiză pentru a-și îmbunătăți infrastructura digitală și pentru a promova inovația și incluziunea digitală în societate.

Principalul document strategic al țării pentru transformarea digitală este Strategia de Transformare Digitală 2023-2030, aprobată în septembrie anul trecut. Scopul documentului este să dezvolte o societate digitală inovatoare și incluzivă, cu infrastructură avansată, guvernare digitală și o comunitate de afaceri care să beneficieze de oportunitățile digitalizării. Accesul la finanțare prin Programul Europa Digitală va sprijini realizarea acestor obiective.

Totodată, prin intermediul Programului Europa Digitală, Moldova va accelera procesul de digitalizare al întreprinderilor și administrației publice. Acest lucru va sprijini startup-urile și întreprinderile mici și mijlocii, precum și sectorul public, în eforturile lor de a deveni mai competitive și de a îmbunătăți modelele de afaceri prin utilizarea tehnologiilor digitale avansate.

Suportul programului este consolidat prin acordarea unei reduceri de 95% a contribuțiilor financiare anuale ale Moldovei, până la finalizarea acestuia în 2027.

**Republica Moldova
aderă la Programul
Europa DIGITALĂ**

Republica Moldova - UE

Republica Moldova și Ucraina : Consiliul UE își adoptă mandatul de negociere pentru a reînnoi suspendarea taxelor la import și a contingentelor

Ambasadorii UE ai statelor membre au convenit asupra mandatului de negociere al Consiliului cu privire la două propuneri legislative care vizează reînnoirea suspendării taxelor la import și a contingentelor pentru exporturile din Ucraina și Republica Moldova către UE pentru încă un an.

Propunerea privind măsurile comerciale autonome pentru Ucraina vizează reînnoirea suspendării taxelor la import și a contingentelor pentru încă un an (de la 6 iunie 2024 până la 5 iunie 2025), consolidând în același timp protecția pentru produsele agricole sensibile, prin consolidarea măsurilor de salvagardare deja incluse în actualul Regulament (UE) 2023/1077 și prin includerea unei noi garanții automate pentru anumite produse sensibile.

Propunerea privind măsurile comerciale autonome pentru Republica Moldova vizează reînnoirea suspendării taxelor la import și a contingentelor pentru încă un an (de la 25 iulie 2024 până la 24 iulie 2025), consolidând în același timp protecția pentru produsele agricole sensibile, prin consolidarea măsurilor de salvagardare deja incluse în actualul Regulament (UE) 2023/1524.

Prin reînnoirea acestor măsuri, UE va continua să sprijine și să promoveze fluxurile comerciale din Ucraina către UE și restul lumii și va contribui la stabilirea condițiilor pentru consolidarea relațiilor economice și comerciale care să conducă la integrarea treptată a Ucrainei pe piața internă a UE.

Comisia UE

Ursula von der Leyen propune PE retragerea unui proiect de lege pentru reducerea pesticidelor în Uniunea Europeană

Președinta Comisiei Europene, Ursula von der Leyen, a propus în PE retragerea unui proiect de lege menit să reducă la jumătate utilizarea pesticidelor în UE, care a fost blocat de eurodeputați și criticat în recentele proteste agricole.

Element central al Pactului verde european, proiectul legislativ privind pesticidele, propus în iunie 2022 de Bruxelles, a planificat să reducă la jumătate până în 2030 utilizarea și riscurile la nivelul UE ale produselor chimice fitosanitare (comparativ cu perioada 2015-2017). Propunerea a fost respinsă la sfârșitul lunii noiembrie 2023 în Parlamentul European.

Comisia Europeană a prezentat un pachet cuprinzător de acțiuni destinate să promoveze inovarea, securitatea și reziliența infrastructurilor digitale în Europa,

În contextul în care competitivitatea viitoare a economiei europene depinde în mare măsură de aceste infrastructuri și servicii de rețele digitale avansate, Comisia consideră că este crucial să se acționeze acum pentru a asigura conectivitatea rapidă, sigură și pe scară largă, care este esențială pentru implementarea tehnologiilor emergente precum telemedicina, conducerea automată, întreținerea predictivă a clădirilor sau agricultura de precizie.

Una dintre inițiativele cheie incluse în acest pachet este Cartea albă intitulată "Cum să stăpânim nevoile de infrastructură digitală ale Europei?", care analizează provocările actuale și prezintă scenarii posibile pentru atragerea investițiilor, stimularea inovării și crearea unei piețe unice digitale în Uniunea Europeană.

De asemenea, Comisia propune o recomandare privind securitatea și reziliența infrastructurilor de cabluri submarine, care vizează îmbunătățirea securității și rezilienței acestor cabluri prin coordonare și finanțare la nivel național și european.

Comisia UE

Raportul CE privind piața unică și competitivitatea

Raportul CE privind piața unică și competitivitatea: Digitalizarea întreprinderilor din UE și a serviciilor publice progresează, dar rămâne, în unele domenii, cu mult sub obiectivele pentru 2030.

Comisia Europeană a prezentat cel mai recent Raport anual privind piața unică și competitivitatea, care oferă o imagine de ansamblu cuprinzătoare a peisajului economic european. Acest raport urmărește cu meticulozitate evoluțiile anuale în raport cu nouă factori critici de competitivitate, așa cum sunt evidențiați în Comunicarea UE privind competitivitatea pe termen lung 2023. Acești vectori cuprind un spectru larg de factori, inclusiv funcționarea pieței unice, accesul la capital, cercetarea și inovarea, energia, digitalizarea, educația, comerțul și autonomia strategică deschisă.

În ceea ce privește digitalizarea ca indicator-cheie de performanță, raportul oferă informații despre progresele înregistrate în ceea ce privește transformarea digitală, aruncând lumină atât asupra realizărilor, cât și asupra provocărilor întâmpinate pe parcurs.

Unul dintre indicatorii evidențiați în raport este intensitatea digitală a întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri), definită ca proporția de întreprinderi din UE care utilizează un nivel de bază de tehnologii digitale, această măsurătoare servește drept barometru al progresului digitalizării. Deși IMM-urile au înregistrat progrese promițătoare, cele mai recente cifre indicând o intensitate digitală de 69,30 % în 2022, există în continuare un decalaj important de acoperit față de obiectivul de 90% stabilit pentru 2030.

În mod similar, este analizată adoptarea tehnologiilor digitale de către companiile din Europa, cu un accent specific pe cloud computing, big data și inteligența artificială (IA). În pofida unor progrese notabile în aceste domenii, cele mai recente date arată că doar 34% dintre întreprinderile europene au adoptat serviciile de cloud computing, 14% au integrat analiza big data și doar 8% s-au aventurat să utilizeze aplicații de inteligență artificială. Aceste cifre sunt departe de obiectivul ambițios de 75% stabilit pentru 2030, subliniind necesitatea de a accelera eforturile de adoptare a tehnologiilor digitale.

Single Market and
Competitiveness

Consiliul UE

Reuniunea extraordinară a Consiliului European

Consiliul European s-a reunit într-o sesiune extraordinară, la Bruxelles, la 1 februarie 2024, principalul subiect abordat fiind revizuirea bugetului pe termen lung al UE pentru perioada 2021-2027.

Liderii UE au dat undă verde unei finanțări suplimentare pentru cadrul financiar multianual 2021-2027 și au discutat despre sprijinul pentru Ucraina. Aceștia au discutat, de asemenea, despre situația din Orientul Mijlociu și din agricultură.

Principalele rezultate

Revizuirea la jumătatea perioadei a bugetului pe termen lung al UE pentru perioada 2021-2027. Ca urmare a reuniunii lor din decembrie, liderii UE au discutat despre revizuirea la jumătatea perioadei a cadrului financiar multianual (CFM) 2021-2027. În acest context, liderii au convenit să dea undă verde unei finanțări suplimentare pentru un număr limitat de domenii prioritare printr-o combinație de fonduri noi și existente.

Finanțarea suplimentară acoperă sprijinul pentru Ucraina, migrația și dimensiunea externă, platforma „Tehnologii strategice pentru Europa” (STEP), plățile dobânzilor aferente Next Generation EU, instrumente speciale, noi resurse proprii și elemente care reduc impactul asupra bugetelor naționale.

Din suma totală, 33 de miliarde EUR sunt împrumuturi, iar 10,6 miliarde EUR reprezintă realocări de la finanțarea existentă. Finanțarea suplimentară ar trebui distribuită după cum urmează:

- 50 de miliarde EUR spre Mecanismul pentru Ucraina (granturi în valoare de 17 miliarde EUR și împrumuturi în valoare de 33 de miliarde EUR)
- 2 miliarde EUR pentru migrație și gestionarea frontierelor
- 7,6 miliarde EUR pentru vecinătate și întreaga lume
- 1,5 miliarde EUR pentru Fondul european de apărare în cadrul noului instrument STEP
- 2 miliarde EUR pentru Instrumentul de flexibilitate
- 1,5 miliarde EUR pentru Rezerva de solidaritate și ajutoare de urgență

Consiliul UE

Noile norme fiscale ale UE promovează investițiile și oferă statelor membre flexibilitate la ajustarea deficitelor și datoriilor

Parlamentul European și Consiliul UE au reușit să încheie un acord provizoriu asupra unei revizuirii a guvernanței economice a UE, care să o facă mai „clară, mai favorabilă investițiilor, mai adaptată la situația fiecărei țări și mai flexibilă”.

Astfel, noile norme, convenite la nivel politic de către negociatorii Parlamentului European și ai statelor membre, aduc claritate și simplitate procesului de supraveghere fiscală, concentrându-se pe un singur parametru, cheltuielile anuale ale unui guvern, pentru a analiza sustenabilitatea finanțelor publice.

Toate țările vor furniza planuri pe termen mediu care să prezinte obiectivele lor de cheltuieli și modul în care vor fi realizate investițiile și reformele. Statele membre cu deficit ridicat sau datorii vor primi îndrumări prealabile cu privire la modul în care ar trebui să arate obiectivele lor de cheltuieli. Pentru a asigura sustenabilitatea cheltuielilor, au fost introduse garanții numerice de referință, pe care trebuie să le urmeze țările cu datorii sau deficite excesive. Normele vor adăuga, de asemenea, un nou obiectiv sistemului, care va contribui în mod activ la încurajarea investițiilor publice în domeniile prioritare. În cele din urmă, sistemul va fi mai bine adaptat la realitățile fiecărei țări în parte, în loc să aplice o abordare unică și va ține mai bine seama de preocupările sociale.

Comisia Europeană va prezenta o „trajectorie de referință” (denumită anterior „trajectorie tehnică”) statelor membre în care datoria publică depășește 60% din produsul intern brut (PIB) sau în care deficitul public depășește 3% din PIB. Acordul provizoriu prevede un predialog opțional și faptic între statele membre și Comisie în prealabil. Acordul politic provizoriu face obiectul aprobării de către Consiliu în cadrul Comitetului Reprezentanților Permanenți și de către Comisia pentru afaceri economice a Parlamentului.

Consiliul UE

Consiliul UE și Parlamentul European au ajuns la un acord asupra primei legi europene privind violența împotriva femeilor și violența domestică

Președinția belgiană a Consiliului UE și Parlamentul European au ajuns la un acord asupra unei prime legi europene privind violența împotriva femeilor și violența domestică.

Noua lege stabilește norme minime privind definirea infracțiunilor și a sancțiunilor penale specifice pentru a aborda această formă de violență.

De asemenea, aceasta stabilește drepturile victimelor tuturor formelor de violență împotriva femeilor sau de violență domestică și prevede protecția acestora.

Noua lege ar urma să incrimineze următoarele infracțiuni în întreaga UE:

- mutilarea genitală a femeilor
- căsătoria forțată
- schimbul de imagini intime fără consimțământ
- hărțuirea cibernetică
- incitarea cibernetică la ură sau violență

Odată adoptată, noua lege va stabili norme comune privind definirea acestor infracțiuni și a sancțiunilor aferente. De asemenea, directiva va introduce circumstanțe agravante, cum ar fi exercitarea repetată a violenței împotriva femeilor, comiterea unui act de violență împotriva unei persoane vulnerabile sau a unui copil și utilizarea unor niveluri extreme de violență.

Consiliul UE

Consiliul UE a adoptat regulamentul care va face pe deplin disponibile plățile instant în euro pentru consumatorii și întreprinderile din UE

Consiliul Uniunii Europene a adoptat un regulament care va permite ca plățile instant în euro să fie pe deplin disponibile pentru consumatorii și întreprinderile din UE și din țările Spațiului Economic European.

Noile norme vor îmbunătăți autonomia strategică a sectorului economic și financiar european, întrucât vor contribui la reducerea oricărei dependențe excesive față de instituțiile și infrastructurile financiare din țări terțe. Îmbunătățirea posibilităților de mobilizare a fluxurilor de numerar va aduce beneficii pentru cetățeni și întreprinderi și va permite furnizarea de servicii inovatoare cu valoare adăugată.

Regulamentul privind plățile instant va permite oamenilor să transfere bani în zece secunde, în orice moment al zilei, inclusiv în afara orelor de program, nu numai în interiorul aceleiași țări, ci și către un alt stat membru al UE. Regulamentul ia în considerare particularitățile entităților din afara zonei euro.

Furnizorii de servicii de plată, cum ar fi băncile, care oferă transferuri de fonduri standard în euro, vor fi obligați să ofere serviciul de trimitere și primire de plăți instantanee în euro. Comisioanele care se aplică (dacă există) nu trebuie să fie mai mari decât comisioanele care se aplică pentru transferurile de fonduri standard.

Regulamentul acordă instituțiilor de plată și instituțiilor emitente de monedă electronică (PIEMI) acces la sistemele de plată, prin modificarea Directivei privind caracterul definitiv al decontării (DDF).

Ca urmare, aceste entități vor fi acoperite de obligația de a oferi serviciul de trimitere și primire imediată a transferurilor de fonduri, după o perioadă de tranziție. Regulamentul include garanții adecvate pentru a se asigura că accesul PIEMI la sistemele de plăți nu implică un risc suplimentar pentru sistem.

Conform noilor norme, furnizorii de servicii de plată instant vor trebui să verifice dacă IBAN-ul și numele beneficiarului corespund pentru a avertiza plătitorul cu privire la posibile greșeli sau fraude înainte de efectuarea unei tranzacții. Această cerință se va aplica și transferurilor obișnuite.

Parlamentul European

Parlamentul European a adoptat o lege pentru a reface 20% din suprafața terestră și maritimă a UE până în 2030 și toate ecosistemele degradate până în 2050

Parlamentul European a adoptat prima lege pentru refacerea ecosistemelor degradate, care stabilește pentru Uniunea Europeană obiectivul de a-și reface cel puțin 20% dintre suprafețele terestre și maritime până în 2030 și toate ecosistemele degradate până în 2050.

Legea privind refacerea naturii, convenită cu țările membre, va reface ecosistemele degradate din UE, va contribui la atingerea obiectivelor în materie de climă și biodiversitate și va consolida securitatea alimentară.

Pentru a atinge obiectivele globale ale UE, țările membre trebuie să refacă cel puțin 30% din habitatele reglementate de noua lege (de la păduri, pajiști și zone umede la râuri, lacuri și bancuri de corali) de la o stare precară la o stare bună până în 2030, apoi 60% până în 2040 și 90% până în 2050.

În conformitate cu poziția Parlamentului, țările Uniunii ar trebui să acorde prioritate zonelor „Natura 2000” până în 2030. Țările UE vor trebui să se asigure că o zonă nu se deteriorează în mod semnificativ după ce au restabilit-o într-o stare bună. Totodată, țările membre vor trebui să adopte planuri naționale pentru refacerea zonelor, în care să detalieze cum intenționează să atingă aceste obiective.

Pentru a îmbunătăți biodiversitatea în ecosistemele agricole, țările Uniunii vor trebui să facă progrese legate de doi dintre următorii trei indicatori: indicele fluturilor de câmp; ponderea terenurilor agricole cu elemente de peisaj de mare diversitate; stocul de carbon organic din solurile minerale cultivate. Trebuie luate și măsuri pentru a crește indicele păsărilor comune specifice terenurilor agricole, deoarece păsările sunt buni indicatori ai stării generale a biodiversității.

Eurostat

Uleiul de măsline s-a scumpit cu 50% în țările membre UE

Prețul uleiului de măsline în Uniunea Europeană era în ianuarie 2024 cu 50% mai ridicat decât în luna similară din 2023, arată datele publicate de Oficiul European pentru Statistică (Eurostat).

În ianuarie 2024, toate statele membre UE au raportat majorări anuale ale prețurilor la uleiul de măsline, cel mai semnificativ avans fiind în Portugalia (69% comparativ cu ianuarie 2023), Grecia (67%) și Spania (63%).

În contrast, cele mai mici creșteri de prețuri s-au înregistrat în România (13%), Irlanda (16%) și Țările de Jos (18%).

Prețul uleiului de măsline a explodat în semestrul doi din 2023, cu o creștere de 37% în august (comparativ cu august 2022). Tendința s-a accelerat în septembrie (44%) și octombrie (50%), iar vârful s-a înregistrat în noiembrie 2023 (un avans de 51% față de noiembrie 2022). În decembrie s-a înregistrat o ușoară încetinire, prețurile fiind cu 47% mai ridicate (comparativ cu decembrie 2022).

La sfârșitul anului trecut, fermierii greci s-au plâns că producția de măsline în sezonul de toamnă 2023 a fost deosebit de proastă, comparativ cu anii precedenți.

Majoritatea proprietarilor de măslini au remarcat încă din vara anului 2023 că fructele se dezvoltă prost sau lipsesc cu desăvârșire acolo unde erau în exces în anii precedenți.

